

- CIOSEK M. & BORKOWSKA L. 2002. Rośliny zagrożone w parkach krajobrazowych doliny Bugu. – Ogólnopolska konferencja „Parki krajobrazowe w Polsce. 25 lat funkcjonowania” (poster). Łódź 26–28. 06. 2002.
- FIJAŁKOWSKI D. 1995. Flora Lubelszczyzny. **1–2**. ss. 868. Lubelskie Towarzystwo Naukowe, Lublin.
- KONDRACKI J. 2002. Geografia regionalna Polski. ss. 441. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- KUCHARCZYK M. & WÓJCIAK J. 1995. Ginące i zagrożone gatunki roślin naczyniowych Wyżyny Lubelskiej, Rostocza, Wołyńia Zachodniego i Polesia Lubelskiego. – Ochr. Przyr. **52**: 33–46.
- MEUSEL H. & JÄGER E. J. 1992. Vergleichende Chorologie der zentraleuropäischen Flora. **3**. G. Fischer, Jena, Stuttgart, New York.
- ZAJĄC A. & ZAJĄC M. (red.). 2001. Atlas rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce. ss. xii + 714. Nakładem Pracowni Chorologii Komputerowej Instytutu Botaniki, Uniwersytet Jagielloński, Kraków.
- ZARZYCKI K. & SZELĄG Z. 1992. Czerwona lista roślin naczyniowych zagrożonych w Polsce. – W: K. ZARZYCKI, W. WOJEWODA & Z. HEINRICH (red.), Lista roślin zagrożonych w Polsce. Wyd. 2, ss. 87–98. Instytut Botaniki im. W. Szafera, Polska Akademia Nauk, Kraków.
- ŻUKOWSKI W. & JACKOWIAK B. 1995: Lista roślin naczyniowych ginących i zagrożonych na Pomorzu Zachodnim i w Wielkopolsce. – W: W. ŻUKOWSKI & B. JACKOWIAK (red.), Ginące i zagrożone rośliny naczyniowe Pomorza Zachodniego i Wielkopolski. – Pr. Zakł. Takson. Roślin Uniw. A. Mickiewicza **3**: 9–85. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań.

PAWEŁ MARCINIUK i MAREK WIERZBA, *Zakład Botaniki Akademii Podlaskiej, ul. B. Prusa 12, PL-08-110 Siedlce, Polska; e-mail: pawelm@ap.siedlce.pl*

Przyjęto do druku: 24.10.2003 r.

Uzupełnienia do flory Pogórza Strzyżowskiego (SE Polska)

W latach 1997–2003 odnaleziono szereg nowych dla tego terenu gatunków roślin naczyniowych (TOWPASZ 1987). Odnaleziono również kolejne stanowiska dla gatunków, które z tego terenu zostały podane z niewielu stanowisk.

WYKAZ GATUNKÓW

Kolejność gatunków według SZAFERA i in. (1953), natomiast nomenklaturę podano za MIRKIEM i in. (1995). Stanowiska zostały zlokalizowane w siatce ATPOL o boku 2 km zgodnie z metodyką zaproponowaną przez ZAJĄCĄ (1978), a sposób ich numeracji w obrębie kwadratu o boku 10 km podali DEPTUCH i OKLEJEWICZ (1998).

Populus × canescens – Po kilkanaście młodych okazów w zaroślach nad Wisłokiem w Rzeszowie (FF 64 32) i Kalembinie (FF 82 21).

Salix pentandra – Tylko kilka okazów na żwirowisku nad Wisłoką w Jaworzu Dolnym (EF 79 14).

S. aurita – Pojedyncze krzewy w podmokłym rowie przy szosie w Radaju (FF 72 21).

Scleranthus polycarpus – Często na piaskach w Jaworzu Dolnym (EF 79 14).

Rosa dumalis – Pojedyncze krzewy na miedzach w Grodzisku (FF 72 42).

R. tomentosa – Kilka okazów na miedzy w Będziemyślu (FF 62 14).

Rubus saxatilis – Kilka okazów w grądzie w Jaworzu Dolnym (EF 79 24).

Rubus wimmerianus – Bardzo często na miedzach, obrzeżach lasów i zarośli, porębach leśnych oraz w rowach przy szosach i polnych drogach. Maga (EF 79 04), Gołęczyna (EF 79 14), Jaworze Dolne (EF 79 24 i FF 79 34), Dębica (FF 60 20), Nagawczyzna (FF 60 23), Lubzina (FF 61 10 i FF 61 20), Pod Słońce (FF 61 12), Zagorzyce Dolne (FF 61 30), Okonin (FF 61 31), Chechły (FF 61 32), Gnojnica: Podlas (FF 61 44), Będziemyśl (FF 62 14), Olimpów: Wapiennik (FF 62 42), Połomia (FF 70 10), Braciejowa: Południk (FF 70 11), Gębiczyna (FF 70 20), Głobikowa (FF 70 22 i FF 70 23), Latoszyn (FF 70 30), Grudna Górna (FF 70 33), Bączalka (FF 70 44), Brzeziny: Baj (FF 71 30), Wielopole Skrzyńskie: Wytrząska (FF 71 33), Wielopole Skrzyńskie (FF 71 44), Szkodna (FF 72 00), Folwark (FF 72 21), Różanka (FF 72 41), rezerwat „Wielki Las” (FF 73 10), Wola Czudecka (FF 73 12), Lutoryż (FF 73 13), Przedmieście Czudeckie (FF 73 22), Babica: Kolonia (FF 73 23), Przedmieście Czudeckie (FF 74 22), Zawadka Brzostecka (FF 80 00), Kamienica Górna: Budy (FF 80 03), Kamienica Górna (FF 80 04 i FF 80 14), Wola Brzostecka: Budy (FF 80 13), Góra Klonowa (FF 80 00), Jaszczurowa (FF 81 01, FF 81 02 i FF 81 12), Pstrągówka (FF 81 13), Lublica (FF 81 40), Budy Różańskie (FF 82 01), Łętownia (FF 82 14), Smokówka (FF 83 12), Sowina: Turczyn (FF 90 04), Krajowice (FF 90 22), Sieklówka Górna (FF 91 01), Lubla: Granice (FF 91 12), Bierówka (FF 91 22 i FF 91 23).

R. glivicensis – Często na obrzeżach lasów i zarośli. Maga (EF 79 04), Jaworze Dolne (EF 79 24 i EF 79 34), Dębica (FF 60 20), Łączki Kucharskie (FF 61 41), Borki (FF 61 42), Kolonia Iwierzycy (FF 62 32), Nockowa (FF 63 30), Połomia (FF 70 10), Braciejowa: Południk (FF 70 11), Gębiczyna (FF 70 20), Głobikówka (FF 70 32), Grudna Górna (FF 70 33), Broniszów (FF 71 03), Szkodna (FF 72 00), Smykówki (FF 72 13, FF 72 22 i FF 72 23), Pstrągowa Środkowa (FF 72 23), Zawadka (FF 72 31), Wola Czudecka (FF 73 12), Lutoryż (FF 73 13), Przedmieście Czudeckie (FF 73 22), Zawadka Brzostecka (FF 80 00), Kamienica Górna (FF 80 14), Góra Klonowa (FF 81 00), Lublica (FF 81 40 i FF 91 00).

R. grabowskii – Nieduże kępy przy polnej drodze w Gołęczynie (EF 79 14) oraz na brzegu zarośli przy polnej drodze w Grodzisku (FF 82 02).

R. crispomarginatus – Licznie na nieużytkach przy polnej drodze w Chechłach (FF 61 32) oraz duże kępy przy drogach w Grudnej Dolnej (FF 70 43), Kaminicy Górnej (FF 80 03), Chytrówce (FF 81 12) i w Tułkowicach (FF 82 02)

R. praecox – Duża kępa wraz z innymi gatunkami jeżyn na stromej miedzy w Pstrągowej Środkowej (FF 72 23).

R. radula – Często na obrzeżach lasów i śródpolnych zarośli. Grabówka (EF 79 04), Gołęczyna (EF 79 14), Jaworze Górne (EF 79 34), Zawada (FF 60 24), Rzochów (FF 60 33), Pod Słońce (FF 61 12), Chechły (FF 61 22 i FF 61 32), Brzyzna (FF 61 23), Gnojnica (FF 61 24), Granice Chechelskie (FF 61 33), Łączki Kucharskie (FF 61 41), Borki (FF 61 42), Gnojnica: Podlas (FF 61 44), Będziemyśl (FF 62 14), Pola Nockowskie (FF 62 24), Kolonia Iwierzycy (FF 62 32), Pokłaśne (FF 62 41), Olimpów Wapiennik (FF 62 42), Tralówka (FF 63 24), Granice (FF 63 31), Rzeszów ul. Podkarpacka (FF 64 31), Połomia (FF 70 10), Braciejowa: Południk (FF 70 11), Gorzejowa (FF 70 20), Gorzejowa: Podjaworze (FF 70 30), Grudna Górna (FF 70 34), Jabłonna (FF 71 13), Granice Kunickie (FF 71 14), Wielopole Skrzyńskie: Debrza (FF 71 23), Wielopole Skrzyńskie: Wytrząska (FF 71 33), Wielopole Skrzyńskie (FF 71 44), Szkodna (FF 72 00), Dziadówki (FF 72 04), Folwark (FF 72 21), Pstrągowa Górna (FF 72 22), Pstrągowa Środkowa (FF 72 23), Zawadka (FF 72 31), Różanka: Rzeki (FF 72 40), Różanka: Budy (FF 72 41), Grodzisko (FF 72 42), Granice (FF 72 44), rezerwat „Wielki Las” (FF 73 10), Wola Czudecka (FF 73 12), Przedmieście Czudeckie (FF 73 22), Babica Kolonia (FF 73 23), Łopuszka Zachodnia (FF 73 40), Łopuszka Wschodnia (FF 73 41), Zawadka Brzostecka (FF 80 00), Kamienica Górna: Budy (FF 80 03), Kamienica Górna (FF 80 04), Wola Brzostecka: Budy (FF 80 13), Januszowice (FF 80 22), Działy (FF 80 33), Pułanki: Podlesie (FF 81 34), Lublica (FF 81 40 i FF 91 00), Niewodna (FF 82 00), Wiśniowa: Balice (FF 82 10), Łętownia (FF 82 14), Bieżdziejka: Łazy (FF 90 24), m. Lubla a Warzycami (FF 91 12), Bierówka (FF 91 23),

R. rudis – Duże powierzchniowo porośnięte przez ten gatunek na brzegach zarośli śródpolnych w Będziemyślu (FF 62 14).

R. apricus – Często w lasach sosnowych, świerkowych i dębowych oraz na ich obrzeżach. Dębica (FF 60 20), Lubzina (FF 61 10 i FF 61 20), Tralówka (FF 63 24), Rzeszów: Baranówka IV (FF 64 01), Broniszów (FF 71 03), Jabłonna (FF 71 13), Wielopole Skrzyńskie: Debrza (FF 71 23), Dziadówki (FF 72 04), Działy (FF 80 03), Opacionka: Piaski (FF 80 23).

Rubus camptostachys – Pojedyncze kępy na obrzeżach zarośli przy szosach i polnych drogach. Bączalka (FF 70 44), Wielopole Skrzyńskie: Debrza (FF 71 23), Kamienica Górna: Budy (FF 80 03), Kamienica Górna (FF 80 04), Chytrówka (FF 81 12).

R. fasciculatus – Porasta duże powierzchnie na stromych zboczach w Pstrągówce (FF 81 13).

R. orthostachys – Bardzo często na obrzeżach lasów i zarośli oraz na miedzach i przy polnych drogach. Latoszyn (EF 69 34), Jaworze Dolne (EF 79 24), Bukowa (EF 88 12), Brzezówka (FF 61 11), Brzyzna (FF 61 23), Gnojnica (FF 61 24), Okonin (FF 61 31), Chechły (FF 61 32), Będziemyśl (FF 62 14), Podlasek (FF 62 22), Kolonia Iwierzyce (FF 62 32), Zagorzyce Górne (FF 62 40), Góry (FF 63 20), Tralówka (FF 63 24), Nockowa (FF 63 30), Granice (FF 63 31), Rzeszów ul. Powstańców Warszawy (FF 64 33), Połomia (FF 70 10), Głobikowa (FF 70 22), Gorzejowa: Podjaworze (FF 70 30), Grudna Górna (FF 70 33), Grudna Dolna (FF 70 43), Bączalka (FF 70 44), Granice Kunickie (FF 71 14), Brzeziny: Berdechów (FF 71 30), Szufnarowa: Świńskie Rzeki (FF 71 44), Zagorzyce: Budzisz Pola (FF 72 00), Dziadówki (FF 72 03 i FF 72 04), Folwark (FF 72 21), Różanka: Rzeki (FF 72 40), Grodzisko (FF 72 42), rezerwat „Wielki Las” (FF 73 10), Lutoryż (FF 73 13), Przedmieście Czudeckie (FF 73 22), Babica Kolonia (FF 73 23), Wola Brzostocka: Budy (FF 80 13), Kamienica Górna (FF 80 14), Opacionka: Piaski (FF 80 23), Jaszczurowa (FF 81 01, FF 81 02 i FF 81 12), Huta Gogołowska (FF 81 10), Kociążki (FF 81 20), Góra 385 (FF 81 21), Lublica (FF 81 40), Niewodna (FF 82 00), Wiśniowa: Balice (FF 82 10), Kożuchów (FF 82 11), Bieżdziejka (FF 90 03 i FF 90 04)

R. kuleszae – Duża kępa w zaroślach na brzegu lasu sosnowo-jodłowo-bukowego w Jaśle-Gorajowicach (FF 90 24).

R. × pseudidaeus – Duże kępy (głównie w sąsiedztwie *Rubus caesius*) na poboczach szos i polnych dróg. Latoszyn (EF 69 34 i FF 60 30), Sielec (FF 62 13), Podlasek (FF 62 22), Nawsie Dolne (FF 71 24), Różanka: Budy (FF 72 41), m. Frysztakiem a Przybówką (FF 92 00)

Crataegus × subsphaericaea – Kilka krzewów na brzegu zagajnika sosnowego w Jaworzu Dolnym (EF 79 24).

C. × macrocarpa – Kilka krzewów na brzegu lasu sosnowego w Jaworzu Dolnym (EF 79 14).

* ***Malus domestica*** – Holoagrofyt. Pojedyncze drzewa w lasach i zaroślach oraz na ich obrzeżach w Grodzisku (FF 72 42 i FF 72 43) i Kalembinie (FF 82 21).

* ***Telekia speciosa*** – Kilka okazów w zaroślach wierzbowych nad Wisłokiem w Kalembinie (FF 82 21). Gatunek nierodzimym na tym terenie.

Lapsana intermedia – Dość często w zaroślach wierzbowych nad Wisłokiem w Kalembinie (FF 82 21), Dobrzechowie (FF 82 24) i Strzyżowie (FF 83 20). Gatunek reglowy.

Hieracium bauchinii – Kilkanaście okazów na zboczu nasypu kolejowego w Jaśle (FF 90 44).

H. piloselloides – Kilkanaście okazów na nasypie kolejowym w Kalembinie (FF 82 21).

Potamogeton nodosus – Bardzo licznie w zalewie na Wisłoku w Rzeszowie (FF 64 32).

P. perfoliatus – Bardzo licznie w zalewie na Wisłoku w Rzeszowie (FF 64 32).

Allium ursinum – Bardzo licznie w buczynie karpackiej na Górze Chełm (FF 81 12). Gatunek ogólnogórski.

Lilium martagon – Kilkanaście okazów w buczynie karpackiej na Górze Chełm (FF 81 12).

Polygonatum verticillatum – Licznie w buczynie karpackiej na Górze Chełm (FF 81 12). Gatunek reglowy.

Arum alpinum – Kilkanaście okazów w buczynie karpackiej na Górze Chełm (FF 81 12).

Podziękowania. Autorzy serdecznie dziękują Pani Joannie Zalewskiej-Gałosz z Instytutu Botaniki UJ za weryfikację okazów *Potamogeton*, Panu Drowi Zbigniewowi Szelałgowi z Instytutu Botaniki PAN w Krakowie za oznaczenie okazów *Hieracium* oraz Panu Profesorowi Jerzemu Zielińskiemu z Instytutu Dendrologii PAN w Kórniku za weryfikację okazów *Crataegus*, *Rosa* i *Rubus*.

Summary. Supplement to the flora of the Strzyżów Foothills (SE Poland). During floristic investigations carried out from 1997 to 2003 in the Strzyżów Foothills (Pogórze Strzyżowskie) 22 species new to the region were found and 11 species previously recorded but very rare. The new species to the region are: *Populus × canescens*, *Rosa dumalis*, *R. tomentosa*, *Rubus saxatilis*, *R. wimmerianus*, *R. glivicensis*,

R. grabowskii, *R. crispomarginatus*, *R. praecox*, *R. radula*, *R. rudis*, *R. apricus*, *R. camptostachys*, *R. fasciculatus*, *R. orthostachys*, *R. kuleszae*, *R. × pseudidaeus*, *Malus domestica*, *Lapsana intermedia*, *Hieracium piloselloides*, *Potamogeton nodosus* and *P. perfoliatus*.

LITERATURA

- DEPTUCH W. & OKLEJEWICZ K. 1998. Notatki florystyczne z Beskidu Niskiego. – *Fragm. Flor. Geobot. Ser. Polonica* **5**: 21–26.
- MIREK Z., PIĘKOŚ-MIRKOWA H., ZAJĄC A. & ZAJĄC M. 1995. Vascular plants of Poland – a checklist. – *Polish Bot. Stud. Guideb. Ser.* **15**: 1–303.
- SZAFER W., KULCZYŃSKI S. & PAWŁOWSKI B. 1953. Rośliny polskie. ss. xxviii + 1020. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa.
- TOWPASZ K. 1987. Rośliny naczyniowe Pogórza Strzyżowskiego. – *Zesz. Nauk. Uniw. Jagiell. Pr. Bot.* **16**: 5–157.
- KRZYSZTOF OKLEJEWICZ, ANETA JÓZWIĄK, BEATA SKRZYPEK i NINA WOLAK, *Zakład Botaniki, Instytut Biologii i Ochrony Środowiska, Uniwersytet Rzeszowski, ul. Cegielniana 12, PL-35-959 Rzeszów, Polska.*

Przyjęto do druku 11.07.2003 r.

Nowe, godne ochrony stanowisko *Cladium mariscus* (Cyperaceae) w północno-wschodniej Polsce

Cladium mariscus (L.) Pohl należy w Polsce do gwałtownie ginących gatunków reliktowych (ŚWIEBODA 1968; POLAKOWSKI 1969; JASNOWSKA & JASNOWSKI 1977; KŁOSOWSKI & TOMASZEWICZ 1979; KŁOSOWSKI 1986–1987). Na szczególną uwagę zasługuje fakt, iż jest przedstawicielem starej grupy reliktywów amficylusowych, stanowiących pozostałość po fali ciepłego i wilgotnego klimatu z okresu istnienia na miejscu Morza Bałtyckiego ginącego jeziora Ancylusowego oraz pierwszej fazy morza Litorynowego (CZUBIŃSKI 1950). W dawnym, szerokim ujęciu systematycznym gatunku, *Cladium mariscus* zaliczany jest do gatunków kosmopolitycznych (HRYNIEWIECKI 1922; MEUSEL i in 1965). W wąskim ujęciu systematycznym jego zasięg ogranicza się jedynie do Europy i północnych wybrzeży Afryki (MIREK 1983).

Obecnie *Cladium mariscus* osiąga w Polsce wschodnią granicę swego zwartego zasięgu, która prowadzi przez Pojezierze Iławskie, Kotlinę Toruńsko-Bydgoską, Wielkopolskę i Ziemię Lubuską (CZUBIŃSKI 1950).

Rozmieszczenie stanowisk *Cladium mariscus* w Polsce jest wybitnie skupiskowe (BUCZEK & BUCZEK 1993, 1996; FIJAŁKOWSKI 1961; HRYNIEWIECKI 1922; JASNOWSKA & JASNOWSKI 1983; JASNOWSKI 1962, 1990; KĘPCZYŃSKI & CEYNOWA 1968; STANIEWSKA-ZĄTEK 1977) (Ryc. 1). Występowanie *C. mariscus* ograniczone jest zawsze do siedlisk mokrych i bagiennych, które ulegają ostatnio silnym przekształceniom i zniszczeniom.